

Naročnina listu:
Celo leto . . . K 50.—
Pol leta . . . „ 26.—
Četrt leta . . . „ 13.—
Zunaj Jugoslavije:
Celo leto . . . „ 66.—
Posamezne številke
na štirih straneh 60 v.
Uredništvo i. upravnništvo:
Maribor, Koroška ulica
št. 5. — Telefon št. 220.

STRAZA

Needvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila
se računajo po K 1.80
od enoredne petivrstice
pri večkratnih oznanilih
— popust. —
„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.
Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure popoldne.

80. številka.

Maribor, dne 26. julija 1920.

Letnik XII.

„Naprejev“ dokument

V zadnjem času, ko je ogrožena naša mladost na Jugoslavija na vseh koncih in krajih, ko bo treba napeti in zediniti vse naše sile in moči, da si ubranimo naše pravo in jugoslovansko posest, se je polastila našega demokratskega in socialističnega časopisja kačje strupena manija z objavljenjem raznih laži-dokumentov, katerih cilj je: Pobijati SLS. Pribijemo samo dejstvo, da s to objavo laži in izmišljotin v boju proti SLS združeni liberalci in socialisti nikakor doslej niso in ne bodo otrovarili naše ga krščanskega ljudstva. Ti dokumenti so le izbruhli jeze politično nizkih, razdvojenih strank, ki besnijo v svoji politični brezmoči nad SLS, ki se tudi v Jugoslaviji vedno bolj vkoreninja, širi in pridobiva na moči med slovenskim narodom.

Ugotavljamo pa tudi fakt, da so ravno liberalna in socialistična glasila najmanj upravičena zbirati pobijalne dokumente o stranki, ki je edina za časa svetovne vojne z vso neustrašenostjo branila, se borila, potegovala za politično pravo Slovencev, nastopila v najbolj kritičnih časih s samozvestno majniško deklaracijo in po razsulu udeležila naše SHS ujedinenje. Kje so bili srajčnik „Domovina“, „Nova doba“ in „Naprej“, ko se je gonilo naše slovenske rodoljube in prvobornike po ječah? Ali jih sploh še ni bilo, teh novodobnih kričočev, ali pa so utihnili za celo vojskino dobo iz strahu, v brezbržnosti za slovenski rod, ki je ječal v avstrijskih sponah in se je krivil pod bičem revkizicij; tolažila, dvigala in dajala mu je upa v enkrat svobodno bodočnost edina SLS s svojimi glasilni, ki se niso potuknili pred ostrimi kremplji avstrijskega orla. Naša protidokumenta proti „Domovini“, „Novi dobi“ in „Napreju“ sta: majniška deklaracija in SHS ujedinenje. Ta dva protidokumenta je videl, pozdravil, se jih oklenil in uživa njih sadove naš krščanski slovenski narod. Ta dva protidokumenta bosta večni spomenik SLS, neustrašenega in jugoslovansko narodnega delovanja stranke, kateri je in bo zaupal Slovenec tudi v prihodnje svojo politično moč in usodo.

„Naprej“ od 23. t. m. pa se je drznil spustiti v javnost dokument pod naslovom: „Klerikalno zrcalo.“ Nikakor se ne bi pečali mi s tem dokumentom, ako bi bil zrasel na zelniku „Napreja“, ker je pa izpod peresa g. generala Smiljanica, ga moramo obsoditi i mi kot glasilo obmejnih Slovencev.

Ugotavljamo pa tudi, ker je prišla cela zadeva v javnost, da so to nepremišljeno povelje svoj čas obsodili vsi slovenski častniki, katerim je znano narodno delo slovenske koroške in sploh obmejne duhovščine. Gotovo se je zgražal nad takim blatenjem glavnih slovenskih braniteljev svetinj in kulture g. general Maister, ki ve in sam priznava, kaj da je bila in bo slovenska duhovščina za Koroško in za štajerske obmejne kraje.

Da je naša po izrazu g. generala Smiljanica „nekulturna masa“ povabila in sprejela Srbe kot na-

še brate, je delo, vzgoja in pouk ljudstva od strani slovenske duhovščine, ki je končno rodilo sad brat-skega ujedinenja. Ko še ni nikdo izmed nas slišal imena Smiljanica, ko sta molčala o bratstvu s Srbi „Naprej“ in „Narodni list“, je že stara Avstro-Ogrska gonila v verigah po ječah slovensko-hrvatsko duhovščino iz Dalmacije, Istre, Primorja, Goriške, Koroške, Štajerske in Prekmurja kot Avstro-Ogrski nevarne — smrtno sovražne — srbofile! Ako bi ne bila slovenska duhovščina simpatizirala v najnevarnejših časih in bi ne bila delovala na pobratimijo s Srbi, je ne bi bila na smrt preganjala kot srbofilsko rajna Avstrija. Srbofilstva pa slovenska obmejna duhovščina ni gojila sama za-se in med seboj, ampak ga je tudi razširjala med „nekulturne“ mase našega naroda, ki se je oklenil po preobratu takoj Srbije, da si mu je Avstrija z državno uradniških mest neprestano pridigovala in vcepljala kačje sovraštvo do Srbov. Slovenske mase brez srbofilne duhovščine ne bi bile nikoli pritrile ujedinenju.

Ako pa trdi g. general, da je slovenska duhovščina utepala mržnjo napram pravoslavju, je to pač debela, žalibog — neresnica generala, ki izvira iz nepoznanja delovanja slovenske duhovščine, ki se je že od nekdanj trudila zblížati se prijateljskim potom s pravoslavni brati. Slovenska duhovščina ni nikdar nastopala, še manj pa pisala proti pravoslavju, ampak se mu je skušala približati in potom zblížanja dovesti tudi pravoslavne brate ne samo do narodnega, ampak tudi do versko-cerkvenega ujedinenja.

Nočemo objaviti celotnega besedila Smiljanovičevega tajnega povelja od 8. junija tega leta, ker ga je že obsodil „Slovenec“ in bi ga lahko tudi mi stav-vek za stajkom. Vemo pa, da je Smiljanovičovo po-velje, ki je vzraslo iz nepoznanja delovanja slovenske duhovščine, vzbudilo veliko nevoljo med slovenskimi častniki in med vsemi poštenimi rodoljubi, ki jim je bil znan ta dokument. S tem poveljem si ni g. general nikakor pridobil simpatij slovenske intelligen-ce, obsodila ga pa bo tudi sedaj slovenska „nekulturna masa“, ki zasluži malo finejšo titulacijo izpod generalovega peresa. Mislimo in smo prepričani, da Smiljanovičev dokument ne bo škodil slovenski duhovščini, pač pa generalu samemu, ki se je dal pre-slepiti od liberalne gospode tako daleč, da je pisal neresnico, v kateri je blatil slovensko ljudstvo in nje-gove voditelje.

„Napreju“ pa, ki se vedno pobahava, da ima za sabo mase, pa gratuliramo k njegovi kratkovidno-sti, da pusti in celo sam širi med delavstvo povelje, ki zmerja slovenske mase kot — „nekulturne.“ S tem dokumentom je „Naprej“ dokazal, koliko mu je za — čast slovenskih mas, ki se ne bodo pustile uvrstiti med analfabete tudi od generala ne, ki je izginil iz slovenske sredine, zapustivši povelje, ki bi bilo vred-no edino le „nekulturnega“ človeka.

izrečno regentovo željo sestavil novi realizirani prej-šnji kabinet v kar najkrajšem času, ker se bodo ra-dikali in demokrati sporazumeli. 15. sporni člen se preuredi baje v toliko, da izgube vsi državni urad-niki pasivno volilno pravico.

Italija.

Italijanski zbornici je predložen za-konski načrt, potem katerega se spremeni kraljev de-krét po ratifikaciji št. germanske mirovne pogodbe v zakon.

V Rimu je bila proglašena splošna enodnevna stavka, ki se pa bo najbrže podaljšala. Novejša poročila javljajo, da je sklenil socialistični svet ukinitje generalne stavke.

Delavska zbornica v Rimu je pri-redila 23. t. m. shod med ogromno udeležbo delavst-va. Vlada je zavarovala nacionalistično mestno pre-bivalstvo proti delavskim izgreedom z vojaštvom in o-sobito s kavalerijo. Ko je zapovedal general Ameglio razid delavstva, ljudstvo ni ubogalo. Med zborovalci in vojaštvom je prišlo do strelav iz pušk in samokre-sov. Vojaštvu in policiji se je posrečilo razgnati de-lavstvo. Aretiranih je bilo nad 100 oseb. — Kakor v Rimu, priredilo je delavstvo tudi v Benetkah protest-ni shod proti rimskim delavskim izgreedom. Tudi v Benetkah so se pretepali fašisti in delavstvo s pali-cami in noži. Nekdo je vrgel bombo, ki je ranila 9

oseb. Nastop vojaštva in mornarjev je razpodil ljud-ske množice.

Italija je poslala iz Trsta na Re-ko 1 bataljon alincev in težko topništvo. S tem oja-čenjem D'Annunzijevih čet je Italija priznala Gabri-jelove legionarje za redno vojsko. V Reki je tudi od-rejeno, da se izžene iz mesta 800 jugoslovanskih o-bitelj. Med izgnanci je tudi več bolnikov.

Zasedeno ozemlje.

Italijanski divjaki se še niso pomi-rili v Splitu in na Korčuli. Italijansko vojaštvo pri-reja protidemonstracije, požiga in rekvirira slovan-ska poslopja. Vse polno beguncev prihaja iz zasede-nega ozemlja v Split.

Avstrija.

Avstrijska narodna skupščina je sprejela zakon o oddaji premoženja in izjemni za-kon o vojnem posojilu.

Poljska.

Poljska je dobila novo vlado, v ka-teri so zastopane vse stranke s socialisti vred. Novi kabinet ima cilj: obrambo domovine.

Poljska vlada je predložila ruski sovjetski vladi predlog takojšnjega premirja in otvo-ritve mirovnih pogajanj. Pogoje za premirje pošlje poljske vrhovno poveljstvo vrhovnemu poveljstvu sov-jetskih armad. Tozadavnega odgovora pričakuje Polj-ska do 23. julija. Za medsebojni sestanek predlaga Poljska kak kraj ob sedanji bojni črti.

Boljševiška armada stoji tri dni ho-da od nemške meje. Nemčija še vedno zatiruje nev-tralnost v rusko-poljskem sporu.

Irska.

Na Irskem senadalujejejo boji med unionisti in sinfajnovci. Boji so zahtevali več mrtvih in ranjenih.

Vsled večnih uporov Ircev izjavlja angleška vlada, da hoče dati Irski kakršnokoli vla-davino pod pogojem, da ostane dežela pod Veliko Bri-tanijo.

Turčija.

Grki so zasedli Odrin. Pred odhodom so Turki mesto zapalili. Tudi most med Cataldžo in Ljule Burgasom je porušen. Grške čete so zasedle Tracijo.

LDU Pariz, 22. julija. Po poročilu iz Cari-grada poroča grški generalni štab, da so grške čete v podporo angleškega brodovja, med katerim se na-hajata tudi dve večji vojni ladji, pri Bregliju in Ro-dostu zlomile turški odpor in zasedli navedeni mesti. Turki so zbežali proti severu. Grki izkrcujejo dalje svoje čete.

Mariborski Sokol v Prekmurju.

Iz Murske Sobotе se nam poroča:

Liberalni uradniki so priredili dne 11. julija v Murski Soboti sokolsko veselico, za katero so delali vse mogočo reklamo. Predpoldne so imeli raz balko-na Dobrajčevega razne govornice. Eden izmed go-vornikov se je osmešil s trditvijo, češ, sv. brata Ci-ril in Metod sta bila pri Blatnem jezeru demokrata in revolucionar. Toda mi Prekmurci smo vedeli že poprej, ko se je zvalil Sokol, kaj da sta bila sveta brata Ciril in Metod.

Liberalni uradniki so poklicali Sokole v Mur-sko Soboti iz namena, da jim med njihovimi govori neumorno kličejo „živijo“, ker so pač slutili, da Pre-murci niso tako zabiti, da bi nasedli liberalnim farbarijam. Liberalni govorniki so tudi naglašali, ka-ko bogato da je Prekmurje. Prekmurci smo jim pa povedali, da mora tisti, kdor hoče jesti kruh v Prek-murju, spoštovati vero in cerkev; ne sme pa razšir-jati časopisov, ki udrihajo po veri in duhovnikih in ker vi liberalci niti ne slutite, kako grozno nas to žali, boli in nam seka rane. Po prvem končanem go-voru so Orli iz Bratone zaklicali: „Dol s Sokoli! — Živijo Orel! — Mi Prekmurci ne maramo brezverska sokolske vzgoje naše mladine!“

Da bi splošno zmedenost, ki je zavladala, ne-koliko popravil in zmešane štrne zopet saj nekoliko zopet spravil v red, je stopil na balkon sodnik dr. Irgolič. Pripovedoval je, kako sta se v Mariboru po-govarjala naš regent in župnik Klekl, nakar je za

Politične vesti.

Jugoslavija.

Dr. Vesniču je zopet poverjena naloga, da sestavi koncentracijski kabinet. Sedaj se vršijo pogajanja med strankami in se izmenjavajo zahteve za vstop v vlado. Radikali predlagajo za sporazum, da se vrne člen 15 parlamentarnemu od-boru ter sprejme v parlament tak, kakor ga je pred-lagal Protič. Spekulacija z izvoznici se naj odpravi. Predsednik bosanske vlade naj bo Mišo Trifunovič, zagrebška in ljubljanska vlada pa se naj uredi-te sporazumno z Narodnim in Jugoslovanskim klu-bom. Demokrati zahtevajo: Vzpostavitev stare Ves-ničeve vlade in določitev dneva volitev v konstituan-to, ki bi naj bile v novembru. Svobodni izvoz letoš-nje žetve, ker demokrati so proti središnji zadrugi. Vse pokrajinske vlade naj postanejo nevtralne urad-niške. Ako bi pa bil parlament proti tej zahtevi, pa zahtevajo demokrati v Zagrebu podbanstvo in pro-sveto. V Ljubljani pa notranje zadeve, prosveto ali socialno oskrbje. Glede agrarne reforme bi naj nova vlada se lotila vsaj predpriprav za končnoveljavno rešitev tega vprašanja.

Kljub dejstvu, da so demokratske zahte-ve daleč pretirane, je vendar upati, da bo Vesnič na

popoldne povabil Prekmurce na sokolsko veselico. Dobro, gospod doktor! Če sie res prijatelj države in Prekmurcev in tudi prijatelj g. Klekla, kateri je z dr. Slavičem največ storil za Prekmurje, zakaj pa dopustite, da vaša stranka po liberalnih časopisih udriha po veri, po duhovnikih, zlasti po prezasluznemu g. Kleklu? G. doktor! To je neodpušljivo in naše dobro in verno prekmursko ljudstvo vam na glas pove, da ne bo zahajalo nikdar in nikoli na vaše brezverske sokolske veselice in prireditve, ker sta že naša Kmetska zveza in Orel dovolj poskrbela za poštene in krščanske veselice in prireditve, katerih se bomo vselej udeleževali.“

Liberalci so imeli med službo božjo še tudi predavanje o čebeloreji. Čebeloreja je za Prekmurce nad vse koristna in mi bi proti njej ne imeli ničesar ugovarjati, toda skrajno je žaljivo za nas Prekmurce, da priredite taka predavanja ravno med službo božjo! G. civilnega komisarja pa vprašamo, s kako pravico si drzne razpošiljati med ljudstvo med drugimi uradnimi rečmi še tudi plakate kot vabilo na veselico brezverskega Sokola? Mi Prekmurci nočemo o Vašem Sokolu ničesar slišati in videti, za nas obstoja samo Kmetska zveza in Orel! G. civilni komisar! Zapomnite si to dobro, tiste sokolske plakate pa naložite na voz, jih pomečite v Muro, katera jih bo odnesla tje doli v Črno morje, da jih požro divje zveri, a nam pa enkrat za vselej prizanesite z njimi, sicer vas utegnemo malo drugače in občutneje potipati, ker se nam zdi, da imate precej debelo kožo!

Dnevne vesti.

Castno občanstvo. Celjska mestna občina je imenovala ob priliki bisernega mašništva celjskega g. opata častnim občanom. Castitamo!

Na Koroško potovati je baje dovoljeno, smo brali v listih, brez posebnega dovoljenja, proti navadni izkaznici osebnosti ali listini istovetnosti. In vendar še od potnikov zahtevajo nekateri kontrolni organi (orožniki) posebno dovoljenje, češ, da nimajo službeno nikakih tozadevnih navodil, kar pa je v časnikih, ni za nje odločilno. Kako je s to zadevo — gospodje v Ljubljani? Če ste nam odprli Koroško — obvestite o tem tudi orožništvo, da ne bo potnikov vznemirjalo.

Udeležence orlovskega tabora opozarjamo in prosimo že naprej, naj prinesejo seboj v Maribor tudi nekaj potrepljivosti. Naj pomislijo, da ne gredo na orlovski tabor samo na veselico, ampak v prvi vrsti za manifestacijo katoliške ideje! Za to pa je treba tudi nekaj žrtvovati, malo potrpeti, udobnosti se odreči! Pripravljalni odbor za orlovski tabor bo storil za preskrbo stanovanja in hrane vse, kar je v njegovih močeh. Toda udeležba bo velikanska, mnogo večja, nego smo pričakovali, zato je umljivo, da ne bo vse tako udobno, kakor bi si marsikdo želel. Ker bo treba ustreči velikim množicam, morebiti tudi ne bodo dobili vsi postelje, ki so jo naročili in se bodo morali zadovoljiti s slamo. Pa pod streho pridejo vsi. Razun tega bodo cerkve vso noč od sobote na nedeljo (od 31. julija na 1. avgust) odprte. — Tisti, ki pridejo na orlovski tabor šele v soboto in ostanejo v Mariboru samo v nedeljo, storijo dobro, če prinesejo seboj jestvine, meso, klobase, kruh ali podobno. Gospode dušne pastirje prosimo, da ljudi na to posebej opozorijo!

Kaj išče Italijan tu? Sentžermenska mirovna pogodba predpostavlja našo državo kot priznano v mednarodnem pravu. Italija je še do danes ni priznala, kaj torej išče v obmejni in plebiscitni komisiji? Nadalje določa mirovna pogodba po enega zastopnika Avstrije, Jugoslavije in aliiranih velevladi. Italija pa ni naš zaveznik, ampak pri vsaki priliki kaže svojo sovražnost proti nam. Torej naj sovražnik sodi o priavičnosti naših zadev?

D'Annunzio širi proti jugoslovanske letake. LDU. Split, 23. julija. Včeraj so aretirali postreška Rogusnika, pri katerem so našli 60 letakov d'Annunzia, v katerih poziva na vojno proti Jugoslaviji. Letaki so polni psovov proti Jugoslovonom, ki jih imenuje d'Annunzio svinjarje. Pri omenjenem Rogusniku so našli tudi nekaj drugih tiskovin. Na policiji je izjavil, da mu je letake izročil italijanski častnik Marchetti z italijanske ladje „Puglia“ z naročilom, naj jih ponese italijanskemu društvu „Societa Operati“.

Dokumenti dr. Kukovca. Zadnja „Nova doba“ objavlja dokumente iz „Straže.“ Mi smo že pred tedni obljubili dokumente dr. Kukovca in njegove stranke. Evo zopet enega. „Narodni dnevnik“, glasilo dr. Kukovčeve narodno-napredne stranke, je v številkah z dne 12. oktobra 1910 snubil nemškonalne frajzinovce, protestantske in vsenemške nacionalce, tako: „In vendar bi se še lahko dobila na Štajerskem napredna deželnozborska večina, ki bi imela smisel za duh in potrebe časa, ki bi bila zmožna izvesti narodni sporazum — vsaj po moravskem vzorcu — ki bi rešila najnujnejša gospodarska in socialna vprašanja. Kajti če se to ne zgodi, bodo izrabili silo in potrebo ljudstva klerikalci in reševali vse te probleme po svoje, vrhu tega pa težko pritiskali vse napredne elemente dežele k tlom.“ V kratkem povedano: Slovenski liberalci se morajo združiti z nemškimi nacionalci v boju proti slovenskemu katoliškemu ljudstvu! In to je pisal narodno-napredni list v času, ko so poslanci Kmetske zveze bili najljutejši boj za naš narodni obstanek in najprimitivnejše narodne pravice. Naši poslanci so bili takrat v Štajerskem deželnem zboru v obstrukciji, ker je nemška vlada vztrajala na svojem Slovence sovražnem in krivičnem

stališču. Ravno 14 dni pred zgoraj omenjeno izdajalsko izjavo „Narodnega dnevnika“, dne 28. septembra 1910, so se pogajanja med Nemci in slovenskimi poslanci Kmetske zveze razbila vsled trdovratnosti nemških nacionalcev, ki niso hoteli privoliti, da bi se spodnještajerskemu slovenskemu ljudstvu merila pravica z enako mero, kakor srednje- in gornještajerskim Nemcem. Za časa pogajanj so slovenski liberalci pomagali nemškim nacionalistom ter jih s svojimi neresničnimi poročili o razmerah na Spodnje-Štajerskem utrjevali v odporu proti pravičnim slovenskim zahtevam. Namesto da bi stali ob strani svojim bratom po narodnosti, poslancem Kmetske zveze, ki so se borili za pravice slovenskega ljudstva, pa so stali kot pomagači pri nemško-nacionalni večini ter ji vzbujaali mnenje, da slovenske pritožbe o zapostavljanju našega ljudstva niso upravičene! Eno leto poprej, 17. septembra 1909, ko so poslanci Kmetske zveze v deželnem zboru stavili interpelacije v slovenskem jeziku in so Nemci zaradi tega hruli kakor pobesneli, je vodja liberalne stranke, dr. Kukovec, interpeliral v nemškem jeziku in dal interpelacijo podpisati od nemških socialnih demokratov. Naši poslanci so mu v seji javno očitali nemške podpise, dr. Kukovec pa jim je zaklical: „Internacionalci so mi ljubši, nego vi!“ To se prav lepo sklada s pisavo „Nar. dnevnika“, nikakor pa se ne sklada s častjo voditelja politične stranke, ki hoče veljati za edino narodno! „Nova doba“! Če hočete, da zbiramo „dokumente“, smo mi kar za to: bomo videli, kdo bo pri tem srečnejši!

Kaj je vse „Novi dobi“ preneumno. Kdor ne more ovreči trditve svojega nasprotnega, tisti psuje in škripnje z zobmi ali pa proglašajo nasprotnika za nespametnega. To dokazovanje je jako po cem. Na naš članek „Obrambno delo demokratov“ odgovarja „Nova doba“, da tako grdega lista, kakor je „Straža“, ni v Jugoslaviji in da je preneumno, če piše „Straža“ o Kukovcu in Mariboru. Zdaj je pa po nas! Kaj pa če se vaš argument obrne: tako grdega usta ni v Jugoslaviji kakor je „Nova doba“, in „preneumno“ je, kar ta list piše. Klin s klinom! A pustimo tako dokazovanje. V predvarek vam podajemo te fakte: Dr. Kamniker je v 242 štev. „Tagespošte“ leta 1919 priobčil izveček iz svoje „spomenice“, ki jo je avstrijska delegacija predložila vrhovnemu svetu v Parizu. Tu se izrečno sklicuje na dr. Kukovca glede Maribora in Radgone. 2. Isto je stalo v dopisu, ki ga je vrhovni svet dostavil naši delegaciji v Parizu. Vam je to „preneumno“? 3. Kaj bi storili, če bi kdo od naše stranke podal enako izjavo o Mariboru ali Radgoni? Bi vam bilo tudi preneumno? 4. Kdo je dr. Kukovec podal svojo izjavo o Radgoni, je bil še v uniformi c. — kr. avstrijskega oficirja in zato je bilo treba govoriti obzirno napram Nemcem, ker se še ni javno vedelo, kaj prinese jutrišnji dan. Ko so naši ljudje nosili s podpisovanjem majniške deklaracije svojo kožo na trg, so vaši „ognjevitvi“ Jugoslovani brumno sprejemali poviške in odlikovanja v avstrijski armadi. Če že zbirate dokumente od avstrijskega svetu, ne pozabite tudi na te. Spomnite se nadalje, kako je dr. Tavčar ogovoril svoje „Kranjce“ (imena Slovenceh takrat ni bilo dobro imenovati), ko so prve čete odhajale na bojišče, češ: cesar Franc Jožef nikdar ne napove krivično vojsko. Torej je po nazorih vašega velikega preroka vojna od strani Avstrije bila pravična. Kaj pa potem hočete, če so se drugi vestno ravnali po tem? Vam je tudi to preneumno? 5. Kakor znano, štajerski deželni zbor ni zboroval za časa vojne, torej tudi dr. Kukovec ni v njem podal kake izjave o jugoslovanstvu, ampak je „zvesto služil“ avstriji, cesarja, dokler ni bilo Avstrije konec.

Sodnija je zaplenila vse premično in nepremično premoženje izdajce: dr. Franka, dr. Sachsa, dr. Gagliardija, ker je dokazano, da so se pozajali z našimi državnimi sovražniki, da razbijejo naše SHS ujedinjenje.

Demisijoniral je hrvatski podban dr. Franko Potočnjak.

Sposlušaj očeta in mater — je naravna pa božja zapoved. Res, v malem še spolnijo ljudje to dolžnost do roditeljev. Shranjujejo in čislajo njihov denar in premoženje, obleko, lase, predmete, ki so jih nosili ali v svoji sobi imeli starši, njih slike in podobe... Pa kaj je bolj njihovo bilo, kakor vera in jezik, govorica? Kaj nas predvsem veže in spominja prednikov? Ne li vera in narodnost? Pa to dvojje zaničuje, tepta, zametuje danes toliko nehlajnih potomcev zavedno slovenskih in pobožno vernih staršev. Je tudi en vzrok, da gine izmed nas sreča, zadovoljnost in blagoslov božji. Ali se vam ne zdi greh zoper četrto zapoved, če se kdo sramuje materinega in očetovega rodu, jezika in stanu?

Poroke izobraženih Slovencev z Nemkami, poprej tako pogoste, še celo v novih državnih in narodnih razmerah ne izginejo. Koliko narodne škode za sedaj in kar je huje, za bodoči rod! Zena, mati, se ne bo nikdar udala narodno po možu, Nemka najmanj. Malokateri narod je tako po naravi in odgoji narodno utrjen, žilav in zaveden, kakor je nemški. Če se kaže mož iz javnih ali službenih ozirnov na videz narodnjak, rodoljub, Slovenec, celo državotvoren — žena teh ozirnov nima, pa jih niti noče upoštevati, ne doma, ne v družbi. Vedno bo več mladine, nevese naše jezika in zahtevali bodo kmalu zopet — nemški pouk v šolah. Na tozadevno vprašanje sem slišal te dni zanimiv, a piškav odgovor v zagovor: „Nemke so bolj fine, nežne, olikane, izobražene. Pa dajte nam slovenskih šol — Slovenke ne bodo dolgo zaostajale v teh ozirih za oholimi tujkami.“

Vdovec — navadno z otroci — vzame po smrti prve žene v zakon čisto pošteno, z najboljšim namenom v nov zakon deklo, strežnico ali sploh osebo de-

javskih (edino produktivnih) slojev. Čudno! Zaradi tega postane naenkrat v „družbi“, v pisarni, v hotelu, v kavarni nemogoč. Prezirajo njega, še bolj njegovo ženo. Je to prav? Je to demokratsko? Je to pametno? Pojdite se solit s svojim narobe-demokratizmom. Kakor mesta iz dežele, tako naj se gosposki stanovi pomlajajo in krepijo z dosežaj takozvanimi nizkimi. Demokratizem pomeni gotovim državnikom in politikom le moč, vlado, oblast nad ljudstvom, namesto moč in sovlado ljudstva po prosto izvoljenih zastopnikih.

Narodno zavednost in spoštovanje slovenskega jezika naj bi pospeševali bolj odločno pri nezavednih, vsled nemškutarske vzgoje pokvarjenih predvsem uradniki po pisarnah in učitelji pri mladini po šolah. Prve tedne po državni spremembi so se celo Nemci silili s slovensko govorico — danes pa nemškutari, kdor le more. V tem oziru več odločnosti! Ni malenkostna zadeva. Slovenski jezik ne spada več samo v hlev in gozd in na polje.

Častnike, zlasti višje, pač še avstrijske osebnosti, slišimo čedalje bolj nemškutariti v zasebnem občevarju na cesti, v družbi, v kavarnah, da, celo zaničevalni izrazi o slovenščini niso redki. Bo treba spremembe. Prej avstrijske (zato nemškutarske) gospe bo treba poslati dalje dol na jug brez ozira na zvezde. Drugače nam z narodno mlačnostjo navdah-nejo svoj naraščaj, podčasnike in celo moštvo. Zadeva ni brez pomena, ker ni brez kvarnega vpliva. Vojaške oblasti se naj le spomnijo, kako je ljuba Avstrija količkaj slovanske častnike razpotikala po raznih kotih, po najslabših garnizijah ali pa jih zapostavljala kljub zmoglosti ob službenih napredovanjih, še bolj pri odlikovanjih. Med vojsko pa jih skrbno ločila in pomešala med drugorodne.

Prijava častnikov in vojaških uradnikov! Ker obstojajo dvomi, kateri rezervni in upokojeni častniki ter vojaški uradniki se morajo prijaviti mariborski pukovski okružni komandi, sporočam v pojasnilo, da se morajo prijaviti vsi rez. in upokojeni častniki ter vojaški uradniki ne glede na narodnost in domovinsko pravico oziroma državljanstvo, potem oni, ki so vložili prošnje za sprejem v skupno vojsko, katere pa še niso rešene, kakor tudi oni kateri sploh niso prosili za sprejem. Oni rez. oficirji itd. kateri so se svoječasnno samo pri drugih komandah javili, ne pa pri pukovski okružni komandi, naj se tudi tej javijo. Oni rez. in upokojeni oficirji ter vojaški uradniki, kateri so prosili za sprejem se bodo potpm okr. komande o tem obvestili, čim bode njih sprejem v službenem vojnem listu razglašen. V dvomljivih slučajih naj vsak povpraša ustmeno ali pismeno pri pukovski okružni komandi, katera da vsak čas potrebna pojasnila.

„Nekadilci“ je že na nekaterih oddelkih železniških vozov napisano pri vlakih na državni progi Celje—Dravograd. Prav tako. Še po drugod si to želimo.

Dijaki v Slovenskih goricah in na Dravskem polju! Marsikateri izmed vas je užival med preteklim šolskim letom dobrote Dijaške kuhinje v Mariboru. Znanó pa vam tudi je, kako težko se je vzdrževala zadnje šolsko leto Dijaška kuhinja. Zato se obračam danes do vas s prošnjo, da mislite tudi zdaj, ko uživате prosti čas počitnic, na prihodnje šolsko leto ter da se spominjate naše Dijaške kuhinje ob vsaki ugodni priliki. Zlasti ji morete pripomoči s tem, da greste ob času žetve od hiše do hiše ter pobirate od posestnikov male prispevke v obliki poljskih pridelkov. Vsakdo vam bo rad dal 1 liter pšenice ali kaj drugega. To hranite med počitnicami na posebnem prostoru, jeseni ob pričetku šolskega leta pa pripojite nabrana darila v Maribor. Dijaška kuhinja vam bo povrnila stroške. Gospode župnike in učitelje pa vldudno prosim, da blagovolijo dijake pri tem človekoljubnem delu podpirati. V vsakem kraju je kak dijak. Če stori vsak svoje dolžnost, s tem Dijaški kuhinji mnogo pripomore. Kolikega pomena je Dijaška kuhinja, je vam dijakom najbolj znano. V tem pozivu se obračam v prvi vrsti do dijakov, ki so doma v Slovenskih goricah in na Dravskem polju. A tudi drugi dijaki, ki študirajo v Mariboru, naj delujejo med počitnicami za našo Dijaško kuhinjo. V prijetni nadi, da boste vpoštevali moj poziv, vas srčno pozdravljam profesor M. Pirc, t. č. blagajnik Dijaške kuhinje.

Italijanska cenzura. Prišlo nam je v roke pismo iz Sutomišice iz po Italijanih zasedenega slovenskega ozemlja. Pismo piše oče svojemu sinu-beguncu v Mariboru. Italijani so slovensko Sutomišico prekrstili v S. Eufemia. Nesramnost italijanskega cenzorja je morala pisemce oskruniti s sledečo opombo: „SHS lupeži (lopovi). Ovude smo svi taljanci i zadovoljni smo jer su posve dobri. Viva Italija!“ V drugem pismu, katerega pa ni bilo cenzurirano in katero je prejel isti begunec od svojega brata tudi iz imenovanega kraja, piše begunčev brat, kako silno slabo se godi našim bratom v zasedenem ozemlju. Piše doslovno: „Delamo in mučimo se, ni nam pa mogoče še dalje živeti!“

Volilni red v Avstriji. V avstrijski narodni skupščini se je vršila dolgotrajna razprava o volilnem redu in volilnem zakonu v konstituantu. Volilni zakon je bil sprejet z dvetretjinsko večino. Volitve so po proporeu in je določena volilna doba na tri leta. Za volitve ni volilne dolžnosti.

Zoper oduševstvo ob času lakote in draginje je perzijski šah Abdul Azud leta 996 po Kr. izdal mu-kafdo (razglas): „Ker je v moji državi več žitotržcev kakor siromakov, zapovedujem, naj se za vsakega, ki strada, pribije z ušesi na duri svoje hiše po en žitni barantač, dokler ne bo toliko ubogih kakor onih, ki z živili trmojo, prekupujejo, zadržujejo blago

in navijajo cene.“ — Pomagalo je: lakota je kar zgnila, cene so se po bliskovito znižale, trgovci so postali celo radodarni — ni ga bilo več, ki bi se bil pritoževal, da je lačen. Pa tudi nobeden moribitni trgovec ni umrl lakote. Bi taka odredba danes ne bila umestna?

Draginjo odpravlja, kdor gasi žejo z vodo ali vsaj brez velike potrebe ne kupuje vina in piva; kdor se zadovolji z zmesnim kruhom in prepušča fino moko trgovcem; kdor se ne vozi brez velike sile po svetu; kdor se ogiba krčem in dragih gostilniških jedil; kdor si kaj sam naredi, da ne potrebuje za vsako malenkost najetega delavca; kdor zgodaj k delu vstaja in se z delom trudi do pozne noči; kdor si pridela vsaj nekaj živil sam na svoji ali najeti zemlji; kdor si redi kunce ali kure . . . Vsak po svoje v boj zoper neznošno draginjo!

Zg. Savinjska dolina. V začetku meseca maja na praznik Vnebohoda se je ustanovila pri nas za občine Mozirje, Rečica in Kokarje, podružnica Jugoslovanske Matice. Ustanovni občni zbor se je vršil na Rečici. O pomenu in potrebi J. M. je lepo govoril g. Tončič Kurnik, rudniški kontrolor iz Skal. Za predsednika podružnice je bil izvoljen g. Fort. Remše, za tajnika g. Kemperle, blagajničarki sta gđe. Tonči Stiglic in gđe. Stanka Pepelnak. Ostali odbor je sestavljen tako, da ima vsak zgoraj imenovanih krajev v njem svoje zastopnike. Podružnica deluje prav živahno; dosedaj ima že nad 70 rednih članov. Sedaj pripravlja večjo ljudsko slavnost, ki se vrši dne 22. avgusta v prostorih grada Vrbovec.

Avto-promet Lesce-Bled. Na Bled potujoče občinstvo opozarjamo, da uvede avtomobilna delniška družba v Ljubljani od dne 25. t. m. dalje redni avto-promet med železniško postajo Lesce in Bledom. Avto-omnibus bo imel zvezo z vsemi vlaki.

Toča na Srednje-Stajerskem. Tudi Srednje-Stajerska, zlasti deli proti ogrski meji, so bili vsled toče in neurja 19. julija silno prizadeti. Ponekod je padala toča po 10 dekagramov težka. Uničila je ljudem vse poljske pridelke.

Razglas. Ministrstvo narodnega zdravja je z odlokom z dne 14. julija 1920 št. 16.617 uvrstil občno javno bolnišnico v Mariboru med one zavode, na kojih se v smislu naredbe z dne 16. septembra 1919 morajo izvežbati specialisti

Zdravljenje malarije. V zalogi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani je izšla brošura: dr. Ivan Matko, Osnovna navodila za zdravljenje malarije. Zdravstveni odsek je brošuro naročil za vse uradne zdravnike, priporoča jo pa z ozirom na širjenje malarije tudi vsem okrožnim in praktičnim zdravnikom v Sloveniji. Cena 2 K 40 vin.

Izvozne cene za les. LDU. Beograd, 23. julija. Za izvoz lesa in lesnih izdelkov je določila komisija ministrstev nastopne cene: za Nemčijo, rezan in tesan les 1000 mark, okrogel les 600 mark; za Svico, rezan in tesan les 90 švicarskih frankov, za Francijo 249 frankov, za Italijo 300 lir, za Holandijo 45 frankov. Izvozna taksa znaša za tesan les 25%, za okrogel les 35%. Drva za Avstrijo in Madžarsko se prodajajo po 28.000 čehoslovških kron za 10.000 kg, mehka drva po 26.000 čehoslovških kron. Za izvoz se plača 35% takse.

Anglo-avstrijska banka. Kakor javljajo dunajski listi, zviša Anglo-avstrijska banka na podlagi sklepa izvanredne generalne skupščine delničarjev z dne 29. aprila 1920 dozdajno delniško glavnico 150 milijonov kron na 200 milijonov kron potom izdanih 208.334 novih, po 240 K polnovplačljivih delnic. Imetelji dozdaj izdanih 625.000 delnic (št. 1 do 625.000) zamorejo teh 208.334 novih delnic, katere participirajo na dobičku banke od 1. januarja 1920 dalje, dobiti za ceno po 600 K za delnico s pribitkom 5% o- brestih od tega zneska za čas od 1. januarja 1920 dalje na ta način, da dajo tri stare delnice pravico na eno novo delnico. Deleži od delnic ali certifikati na deleže od delnic se ne bodo izdajali. Prijave se morajo podati pod enačno izgubo pravice v roku od 17. do vstetega 29. julija 1920. Za vtemeljitev pravice na delnice se naj predloži delnice brez kuponskega lista le z navadno konsignacijo. Ovitki delnic, na katerih se bo upravičenost za pridobitev delnic označila, se vrnejo. Formulirji za konsignacije se bodo izdajali na mestih prijave.

Borza. LDU. Curih, 23. julija. Devize: Berlin 13.50, Newyork 578, London 21.99, Pariz 44, Milan 31, Bruselj 48.25, Praga 12, Beograd 30, Zagreb 7.50, Varšava 3.30, Dunaj 3.60, avstrijske žigosane krone 3.60. — LDU. Dunaj, 23. julija. Devize: Berlin: 443.50, Curih 2750; valute: nemške marke 439.50, le- ji 440, levi 310, švicarski franki 27.25, francoski fran- ki 12.25, italijanske lire 9.25, angleški funti 595, do- larji 160, carski rublji 290; v prostem prometu: Za- greb 246—270, Budimpešta, plačilo v denarju poštne hranilnice ali v madžarskih žigosanih kronah 100 — 112, madžarske žigosane krone 100—112, Praga 371 —391, Varšava in Krakov v poljskih markah 88—100 čehoslovške krone pettisočaki 374—394, manjši ban- kovci 373—395, novi dinarji 985—1035. — LDU. Pra- ga, 23. julija. Devize: Beograd 275, Zagreb 68.50, Dunaj 2587; valute: jugoslovanski dinarji 272, av- strijske krone 2487.

Mariborske vesti.

Manifestacijski shod za Koroško. V soboto zvečer se je vršil na vrtu Narodnega doma v Mari- boru mnogobrojno obiskani shod, kjer je množica pro- testirala zoper nameravano odprtje demarkacijske čr- te na Koroškem. Zborovanje je otvoril v imenu Jugo-

slovanske Matice odvetnik dr. Ferdo Müller z zelo temperamentnim nagovorom, v katerem je zlasti pov- darjal zvezo, ki obstoja med koroško in primorsko fronto ter bičal zahrbtost Italijanov, ki rujejo sedaj proti nam na Koroškem. Za njim se je priglasil k besedi v imenu demokratske stranke profesor Voglar. Govoril je o demarkacijski črti, katero moramo dr- žati za vsako ceno. V imenu SLS se je oglasil ured- nik Zebot in protestiral, da sedi v ententni komisiji zastopnik italijanske vlade, ki bi morala radi svojih zločinov sedeti na zatožni klopi in katera še doslej ni priznala naše države. Mi ne moremo imeti zaupa- nja v poštenost in nepristranost komisije, v kateri za- seda zastopnik vlade, ki nas ne mara priznati in ima na čelu žig zločinstva. Potem je nastopil koroški rojak dr. Ravnik in zahteval, da vlada odkloni zah- tevo ententarske komisije, naj se odpre demarkacij- ska črta. Zatrjeval je, da ako se ukioni vlada, bo- de koroško prebivalstvo samo naredilo red s privandra- nimi hujskači. Govoril je še zastopnik Prekmurja. Potem je prof. Ribarič predlagal resolucijo, ki se je sklenila z viharim odobravanjem. Slednjič se je dr. Müller zahvalil za udeležbo, zbor Glasbene Matice je zapel „Domovina, mili kraj“ in občinstvo se je raz- šlo. Manifestacija je bila resna in veličastna, red vzoren.

Uprava dvora Nj. Visočanstva Kralja je po na- logu Nj. Kr. V. prestolonaslednika poslala mestnemu magistratu mariborskemu 4000 K, ki so se izplačale kot pomoč od avtomobila regentovega spremstva star- šem takrat povoženega in v bolnico prepeljanega de- čka Franca Karnekar-ja iz Studencev.

Za slovenske napise. Kakor znano, veje v ma- riborski delavnici južne železnice, kjer se popravlja- jo in prenavljajo železniški vozovi, še vedno nemški duh, vsled česar napravi ta delavnica, ki še vedno misli, da se nahaja pod nemško pikelhavbo, razne napise in označbe v železniških vozovih in na istih, v blaženi nemščini. Na tozadevno interpelacijo posl. Jugoslovanskega kluba Pišeka in Vesenjaka na mi- nistra za promet in železnice dr. Korošca, sta preje- la imenovana poslanca od dr. Korošca sledečo pis- menno obvestilo: „Gospoda poslanca! Na Vaše vpra- šanje od 8. junija t. l., katero mi je bilo dostavljeno z aktom narodnega predstavnštva št. 2398 od 28. ju- nija t. l., mi je čast Vas obvestiti, da sem upravi ju- žnih železnic po našem komisariju v Ljubljani izdal odlok, da se s poštnih in železniških voz, ki služijo za notranjo službo naše države, takoj odpravijo vsi nemški napisi ter se zamenjajo s slovenskimi, in da se v bodoče na vseh vozovih, ki prihajajo iz popra- vil, ne delajo nemški napisi.“

V Jugoslaviji smo — menda, a mnogo znakov še spominja na nekdanje proslule čase. Tako je na pr. na Pobrežki cesti nekaj kašipot, ki pravi: Nach Lendorf und St. Martin bei Wurmberg. Ali so ti kraji morda kje v Avstriji? Menda se je pa le pozabilo na ta napis, kakor se še mnogo drugih tudi noče videti. — Lepo tablo imata Trabi & Kowindl Elektriiker in Mehaniker nad svojo delavnico v Stolni ulici. Da sploh ne spadata v našo državo, ve vsakdo, a kam jih vleče srce najbolj, kažejo frankturske barve, v katerih je ta tabla poslikana. Da je to še sedaj mo- goče, je kriva seveda zopet naša kurja slepota. — Tu se nahaja 1. dvokolo na Brodaj. G. Mydlilu v Slovenski ulici bi svetovali, da v bodoče ne da takih jezikovnih nestvorov v svojo izložbo. — Poleg Mari- bora ima še Gemeinde Brunndorf s svojimi raznimi Quer- in Ufer-gasami. Smo res radovedni, koliko ča- sa bodo še studeniški Slovenci trpeli tako sramotno zaspanost svojih občinskih mož. Proč s temi čudnimi napisi!

Glasbena Matica Maribor vabi vse člane na II. redni občni zbor, ki se vrši dne 7. avgusta t. l. ob 20. uri v društvenih prostorih nad kon- certno dvorano pri Götzu. Spored: 1. Pozdrav pred- sednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo pregledovalcev računov. 5. Volitev nove- ga odbora. 6. Slučajnosti. — Odbor.

Cena kruhu je uradno določena v Mariboru ta- kole: za bel ½ kg težek, hlebec na 5 K; za črn 70 dkg težek hlebec na 5 K; za žemlje, 4.50 do 5 dkg težke 70 vin.; za kifce 80 vin. Gostilničarji, kavar- narji in drugi slični preprodajalci smejo žemlje in kifce prodajati le 10 vin. dražje kot znaša dolo- čena cena prti pekli. Vsa živila, ki se jih hoče pro- dati v mestu, se mora prinesiti na trg, ker prodajanje po stranskih ulicah in krajih ni dovoljeno. Vsak na prodaj stavljeni predmet mora imeti označeno ce- no. To slednje velja tudi za špeharje. Prekupovalcem je pred 11. uro nakupovanje živil prepovedano.

Poljedelske stroje vsake vrste, kot mlatilnice, žitne čistilne mline, raznovrstne stiskalnice, slamo in reporeznice, travniške grablje in razne druge pro- daja Ivan Hajny v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 45.

I. slovanski orlovski tabor v Mariboru.

Vsporeda za orlovski tabor naši listi radi obse- žnosti ne morejo objaviti. Vspored bo natiskan in se bo podrobno prodajal.

Sprejem Čehoslovakov na jugoslo- vanskih tleh. V petek, 30. julija popoldne se pripelje- jo bratje Čehoslovaki s posebnim vlakom na orlovski tabor v Maribor. Vlak dospe ob 3. uri popoldne v Spišje. V Sent Ilju, kamor pripelje vlak ob ¼4. uri, bo slovesen sprejem in pogostitev. Sestavil se je po- seben krajevni odbor, ki ima skrb za sijajen sprejem bratov s severa. Pri sprejemu bo tudi godba. Vlak bo stal v Sent Ilju približno eno uro in dospe v Ma-

ribor ob 5. uri. S Cehi se pripelje tudi del francos- kih in belgijskih udeležencev. Prosimo naše rojake med Spišjem in Mariborom, da okinčajo hiše ob pro- gi.

Olepševalni odsek za I. slov. orlovski tabor še enkrat prosi vse posestnike zastav, da jih dajo proti garanciji na razpolago. Naša narodna čast zahteva, da ob priliki prihoda tako imenitnih gostov mesto in slavnostne prostore kolikor mogoče okraši- mo. Zato pričakujemo, da bodo vsi, ki imajo zastave, naši prošnji ustregli. Nabiratelje po posameznih de- kanijah prosimo, da začnejo zastave takoj pobirati in jih nam kakor hitro mogoče dopošljejo.

Vse Dekliške zveze, Marijine družbe in zasebnike, ki pripravljajo vence in zelenje za orlov- ski tabor, prosimo, da nam pošljejo pripravljeno bla- go najmanj do torka, t. j. 27. t. m. Javijo naj se v orlovski pisarni na Glavnem trgu, kjer se jim bo po- vedalo, kje naj oddajo pripravljeno zelenje.

Janjce bo pekel na kolu na orlovskem taboru brat Hrvat.

Dopisi.

Mozirje. Pred par dnevi sem čital v „Novi do- bi“ dopis, v katerem se napada našega pol. komisar- ja dr. Siška radi baje premale pozornosti, ki jo je pokazal ob priliki regentovega obiska. Stvar diši si- cer nekoliko po bizantinizmu — liberalci ni srečen, če ne pošili včasih malo navzgor — toda je tako ma- lenkostna, da bi jo molče prezrl, kakor jo je gotovo prezrl tudi g. komisar. Nekaj drugega mi je potisnilo pero v roke: dopisnik se obrega namreč tudi ob g. dekana, ter ga imenuje „starega republikanca.“ Ne mislim braniti g. dekana, vprašam samo mozirske in ostale zgornjesavinjske liberalce ali se še spominjajo na prve dneve preobrata? Ali jih ni nič sram, da poganjajo sedaj iz njih srede take smrdeče ovaduške evetke? Če se porabi že vsako priliko ali nepriliko za take prozorne podlosti potem mora priti človek do uverjenja, da je denuncijantstvo in klečeplazenje nav- zgor kvintesenca liberalnega ali JDS programa.

LISTEK.

Matko Krevli.

Berači.

(Konec.)

„Oh gospa, ne hudajte se!“
„Kaj?“ Naj se ne hudujem? Skozi vrata bi te morala polisniti, takega nadležneža.“

Tesno je postalo beraču pri srcu, ker spoznal je, da je prišel zastoj. Toda poskusiti je hotel še enkrat.

„Gospa dobra, ne zamerite mi! Prosil bi vas rad, če bi smel ostati pri vas.“

„Pri nas? Lenoba beraška?“

„Samo za en dan prosim. Ne bom prav nič si- ten. Delal bom, kar mi boste ukazali.“

„Ha, ha! Berač — pa delal! Če bi ti bilo dela mar, ne bi beračil.“

„Nikjer me ne marajo.“

„Že vedo zakaj. Zato pa te tudi mi ne mara- mo.“

„Saj ne zahtevam plačila, samo to bi rad pro- sil, da bi . . .“

„ . . . te pošteno krmili, kaj ne?“

Ne, ne! Da bi me ne gledali postrani ter bi me imeli . . . radi.“

„Berača!“ Dobrotnica se je zakrohotala hripa- vo, da je reveža kar zazeblo pri srcu. Vstala je ter segla v miznico po kruh.

„Tu imaš — Tam so vrata!“

Trepetaje se stegnil po kruhu, a vgriznil ni. Z razprtimi očmi je strmel v gospodinjo, čez obraz pa so mu polzele solze.

Tedaj so začeli prihajati Dobrotnikovi k mali- ci. Prvi je bil gospodar. Ko je zagledal berača sre- di hiše je zarobentil: „Ze zopet ta nadlega ušiva! Postreljal bi jih te berače — postopače.“ — Prišel je domači sin. Tudi on se je raztogotil ter mrmraje pri- sedel k mizi.

V sobo je prišumela hči. Ko je zagledala bera- ča, namrdnila se je zaničljivo. Vsi, prav vsi so se zgrožali nad beračem; berač pa se je počasi okrenil ter odšel, brez pozdrava in brez tistega, za kar je prosil. — Komaj so se zaprla za njim vrata je izpre- govorila gospodinja:

„Takega berača pa še ne pomnim. Veste, česa je prosil?“

Obrazi vseh so postali radovedni.

„Hotel je ostati pri nas za en dan — in želel je, da bi ga imeli radi.“

Dobrotnikovi so se spogledali ter bušnili v smeh.

„Da bi ga radi imeli, berača?“ — Najglasneje se je krohotala domača hči.

„Veste, mati . . .“ Zaradi smeja je morala pre- nehati: „Veste, ta berač — je najbrže zaljubljen.“

Hlapcu se je od samega smeja skoro zaletelo.

„Naj poskusi drugod sreče,“ pripomnil je go- spodar, ter se založil z velikim kosom kruha.

Berač Poldek pa ni poskusil nikjer več. Odšel je neznano kam. A v srcu je nosil do svoje smrti prepričanje, da pri ljudeh ni usmiljenja, o ljubezni pa ni govora.

Tam v deveti fari so ga našli neko zimsko ju- tro zmrzlega v snegu. Pokopali so ga kakor berača — brez trohice ljubezni. —

Vozni red

ob priliki I. slov. orlovskega tabora v Mariboru.

I. Na progi Ljubljana—Maribor vozijo sledeči posebni vlaki:

A. V petek 30. julija odhod iz Ljubljane ob 10. uri, prihod v Maribor glavni kolodvor ob 14. uri 20 minut.

B. V soboto 31. julija odhod iz Ljubljane ob 4. uri 43 minut, prihod v Maribor glavni kolodvor ob 9. uri 30 minut.

C. V soboto 31. julija odhod iz Ljubljane ob 13. uri, prihod v Maribor glavni kolodvor ob 17. uri 30 minut.

II. Na progi Zagreb—Maribor vozijo sledeči vlaki:

A. V sredo 28. julija odhod iz Zagreba ob 13. uri 10 minut, prihod v Maribor ob 19. uri 41 minut.

IV. Zidanem mostu se priklopi temu vlaku skupina voz z 650 dijaki iz Ljubljane, katere pripelje na Zidani most redni vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 14. uri 15 minut.

B. V petek 30. julija odhod iz Zagreba ob 9. uri 30 minut, prihod v Maribor glavni kolodvor ob 15. uri 40 min.

III. Na progi Grabštanj—Maribor vozi sledeči vlak:

V nedeljo 1. avgusta odhod iz Grabštajna ob 1. uri, prihod v Maribor ob 4.30.

IV. Na progi Ljutomer—Maribor vozi sledeči vlak:

V petek 30. julija odhod iz Ljutomera ob 10. uri 25 minut, prihod v Radgono ob 11. uri 24 minut, prihod v Špilje ob 13. uri 3 minute, prihod v Maribor ob 14. uri.

V. Na progi Wien—Spilje—Maribor vozi vlak za goste iz Čehoslovaške v petek 30. julija in prihaja v Maribor ob 17. uri.

Postanek in vstop na vseh postajah.

Glede prihoda in odhoda v vmesnih postajah naj se udeleženci informirajo na posameznih železniških postajah.

Poleg posebnih vlakov bodo ojačeni redni osebni vlaki na progi Ljubljana—Maribor, Zagreb—Maribor, Čakovec—Pragersko, Ljutomer—Maribor, Vrhnika—Ljubljana, Trbiž—Ljubljana, Tržič—Kranj.

Iz Maribora se vračajo posebni vlaki:

I. Na progi Maribor koroški kolodvor—Grabštanj:

1. avgusta odhod iz Maribora koroški kolodvor ob 22. uri 5 minut, prihod v Grabštanj ob 4. uri 28 minut.

II. Na progi Tezno—Ljubljana:

A. 1. avgusta odhod iz Tezna ob 23. uri 58 minut, prihod v Ljubljano ob 4. uri 50 minut.

B. 2. avgusta odhod iz Tezna ob 24. uri in 30 minut.

III. Na progi Maribor glavni kolodvor—Zagreb:

2. avgusta odhod iz Maribora ob 8. uri 12 minut, prihod v Zagreb ob 13. uri 30 minut.

IV. Na progi Maribor glavni kolodvor—Ljubljana:

A. 2. avgusta odhod čehoslovaškega vlaka iz Maribora ob 7. uri zjutraj. Vlak postane vsled sprejema na vseh postajah. Prihod v Ljubljano ob 11. uri 30 minut.

B. 2. avgusta odhod posebnega vlaka hrvaških gostov-izletnikov ob 6. uri 30 min., prihod v Ljubljano ob 11. uri.

Orli tekmovalci za prvenstvo odhajajo iz Ljubljane v sredo 28. julija ob 14. uri 15 minut z rednim vlakom.

Posamezne organizacije se vozijo po sledečem voznem redu:

Orli tekmovalci za oddelke odhajajo v četrtek 29. julija z rednim vlakom, ki odpelje iz Ljubljane ob 10. uri 41 minut.

Vsi drugi Orli brezpogojno v petek 30. julija s posebnim vlakom, ki odpelje iz Ljubljane ob 10. uri. Izvzeti so samo Orli novomeškega, belokranjskega in trebanjskega okrožja, ki vstopijo v petek v Zidanem mostu v redni vlak, ki odpelje iz Zidanega mosta ob 12. uri 28 minut.

Orlice iz Gorenjske, Notranjske in Dolenjske se odpeljejo v petek 30. julija z rednim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 10. uri 41 min.

Druge Orlice se odpeljejo v soboto 31. julija s posebnim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 4. uri 43 minut.

Učiteljstvo odhaja v petek 30. julija z rednim vlakom, ki odpelje iz Ljubljane ob 4. uri 15 min. in prekine svojo vožnjo v Ponikvi ter jo nadaljuje z naslednjim rednim vlakom ob 13. uri 41 min.

Dijaštvo iz Hrvatske odhaja v sredo 28. julija s posebnim vlakom, ki odpelje iz Zagreba ob 13. uri 10 min. V Zidanem mostu se priklopi temu vlaku skupina voz z dijaki, ki se odpeljejo iz Ljubljane ob 14. uri 15 minut.

Pevska zveza „Ljubljana“ odpotuje z rednim vlakom v soboto 31. julija ob 4. uri 15 minut iz Ljubljane.

Člani Jugoslovanske strokovne zveze se odpeljejo s posebnim vlakom v soboto 31. julija, ki odhaja iz Ljubljane ob 4. uri 43 min.

Vsi drugi udeleženci se odpeljejo s posebnim vlakom v soboto 31. julija, ki odhaja iz Ljubljane ob 13. uri.

Korošci se vozijo s posebnim vlakom v nedeljo 1. avgusta. Vlak odhaja iz Grabštajna ob 1. uri in prihaja v Maribor ob 4. uri 30 minut.

Posamezne organizacije se vračajo po sledečem voznem redu:

Korošci se vračajo 1. avgusta s posebnim vlakom, ki odhaja iz Maribora koroški kolodvor ob 22. uri 55 minut in prihaja v Grabštanj ob 4. uri 28 minut.

Gorenjci, Dolenjci in Notranjci se vračajo 1. avgusta s posebnim vlakom, ki odhaja iz Tezna ob 23. uri 58 minut.

Vsi drugi udeleženci iz Kranjske in Stajerske se odpeljejo v ponedeljek 2. avgusta ob 24. uri 30 minut iz Tezna s posebnim vlakom ali pa z rednim vlakom, ki odhajajo iz Maribora ob 3. uri 8 min. in ob 10. uri 13 minut.

Udeleženci v smeri Pragersko—Čakovec se vračajo iz Maribora 2. avgusta z rednim vlakom, ki odhaja ob 8. uri 33 minut.

Hrvatli se vračajo v ponedeljek 2. avgusta s posebnim vlakom, ki odhaja iz Maribora ob 8. uri 12 minut in pridejo v Zagreb ob 13. uri 30 minut.

Hrvatski izletniki na Bled se vozijo s posebnim vlakom, ki vozi iz Maribora v ponedeljek, 2. avgusta ob 6. uri 30 minut in pridejo v Ljubljano ob 11. uri.

Čehoslovaki se odpeljejo iz Maribora ob 7. uri.

Papir in sicer konceptni in boljši se dobi zdaj v Cirilovi tiskarni v Mariboru, kolikor ga kdo želi. Cene dosedanje brez vsakega poviška. Trgovci in urade opozarjamo, da porabijo to priliko in si naroče papir, dokler ga je dobiti.

Sedlarji! POZOR!

Lepi „BLANK“

dobite v Mariboru, Kralja Petra trg 9. Ellinger. 579

Proda se blago

mešane trgovine z inventarjem vred 603 v Oplotnici pri Konjicah.

Reflektanti se naj oglasijo glede nakupa v pisarni lesne trgovine

IVO ČATER,

Spod. Hudinja, CELJE.

!! KDOR !!

želi kupiti MANUFAKTURNO BLAGO in sicer volnene tkanine (stofe) za moške in ženske obleke in kostume, bombažasto in laneno blago za obleke, predpasnike in vse vrste perila, naj se z popolnim zaupanjem obrne na manufakturno trgovino

Feliks Skrabi, Maribor

Gospeska ulica 11.

Cene umevane brez nakupnega siljenja.

POZOR! POZOR!

K. Worsche, Maribor

Gospeska ulica 10.

Veletrgovina z manufakturnim blagom.

Priporočila svojo bogato zalogo po jako nižanih cenah.

znižane cene!

Čevlje

dokolenice

perilo

obleke, potne košare, tržne torbice,

razno galanterijsko blago dobite

najceneje Jakobu Lah

pri Maribor, Glavni trg 2. 595

Išče se priden hlapec za gospodarstvo.

Vstop takoj. Pojasnila daje:

Anončna pisarna „Jadran“, Maribor, Gospeska ul. 44. 605

Samo ženska oseba

popolnoma vajena v gospodarstvu,

vino, sadje in živinoreji s so-

delovanjem. Pojasnila daje Anončna

pisarna „Jadran“ v Mariboru, Gospeska ul. 44. 606

512 URE

vsake vrste

sesprejmejo v popravilo.

Zaloga ur

zlatnine in srebrnine. Cene

zmerne. Postrežba točna.

JAN IGNACIJ, MARIBOR

GRAJSKI TRG v gradu (Burg).

BENCIN = AVTOOLJE

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel zastopstvo mineralne rafinerije Dravograd

ter imam zmiraj v zalogi vse v to stroko spadajoče predmete za nadrobno razprodajo. V zalogi imam nadalje po n nižjih dnevnih cenah vedno najboljšje specerijske in kolonijalne pridelke in bode pri meni vsak najboljšje pestrežen.

Jakob Preac, Maribor

(preje Quandest)

trgovina z mešanim blagom, Gospeska ulica

565

STROJNO OLJE = =
= = = TOVOT MAST

Otvoritev gostilne!

Odprl sem zopet svojo znano gostilno

na Novinah pri Št. Ilju v Slov. gor.

Vabim domačine in goste Mariborčane na izlet. Od postaje Št. Ilj je gostilna oddaljena 10 minut. Točim izborna domača vina. Preskrbljeno je tudi za dober prigrizek.

Štefan in Antonija Vaupotič, gostilničar, Št. Ilj v Slov. gor. 604

PO CENI manufakturno blago je dospelo iz inozemstva

in se dobi pri

J. N. ŠOSTARIČ

MARIBOR, Gospeska ul. 5.

Sukno za moške obleke, meter K 220 —, 260 —, 300 — itd.

Hlačešina za moške obleke, met. K 70 —, 80 —, 100 — itd.

Izgotovljene moške obleke, suknene K 1500 —, 1800 —, 2000 — itd.

Izgotovljene obleke iz hlačešine, K 600 —, 700 —, 800 — itd.

Izgotovljene moške hlače iz hlačešine, K 140 —, 160 —, 180 — itd.

Izgotovljene hlače za dečke, K 60 —, 70 — in 80 —.

Plavina, močna, meter kron 40 —, 48 — itd. na dveh straneh tisk, meter K 48 —.

Pri stari zalogi so se cene primerno znižale.

Velika izbira perila in pletenin lastnih izdelkov.

Raznašalce

za naše liste sprejme proti dobremu plačilu Cirilova tiskarna.

NAJUGODNEJŠA

PRI LIKA

za nakup manufakturnega blaga po zelo nižanih cenah nudi se vsakemu, kateri

se hoče prepričati, pri tvrdki

RUDOLF NIEFERGAL

MARIBOR

607

polen cerkve sv. Alojzija, Koroška cesta št. 1.